

Ordonanța de urgență nr. 128/2020 privind unele măsuri pentru aprobarea Programului național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale

Art. 1. -

(1) Se aprobă Programul național de racordare a populației și clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale, denumit în continuare program național, care are drept obiectiv general reducerea emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid pentru asigurarea încălzirii clădirilor de locuit, a asigurării apei calde menajere, dar și a preparării hranei, precum și îmbunătățirea calității serviciului public de alimentare cu energie termică, dar și de utilizare a gazelor naturale în procesele de producție sau activitatea curentă de către clienții noncasnici.

(2) Programul național are de asemenea drept obiective specifice:

- a)** creșterea standardelor de viață și de locuit ale clienților noncasnici prin asigurarea unor servicii publice de înaltă calitate;
- b)** asigurarea accesului la serviciul public de distribuție a gazelor naturale în mod transparent și nediscriminatoriu;
- c)** asigurarea unor servicii publice de calitate superioară pentru alimentarea cu energie termică destinate clienților noncasnici;
- d)** asigurarea utilizării gazelor naturale în procesele de producție și activitatea curentă pentru creșterea competitivității clienților noncasnici;
- e)** asigurarea unor servicii publice de alimentare cu energie termică de calitate superioară pentru unitățile de învățământ, unitățile medicale, precum și alte categorii de instituții publice.

Art. 2. -

Prin sistem inteligent de distribuție a gazelor naturale, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, se înțelege acel sistem de distribuție a gazelor naturale format din conducte, bransamente, inclusiv contoare inteligente și care asigură cel puțin una dintre următoarele funcționalități:

- a)** utilizarea instrumentelor inteligente în domeniul măsurării presiunii și debitelor, contorizării, inspecției interioare a conductelor de distribuție a gazelor naturale, odorizării, protecției catodice, reacțiilor anticipative, trasabilității sistemului de distribuție a gazelor naturale;
- b)** utilizarea tehnologiilor IT integrate care permit integrarea activităților participanților pe piața gazelor naturale în procesele de transmitere a informațiilor, distribuției, stocării în conductă și utilizării gazelor naturale prin participarea activă a utilizatorilor sistemului la creșterea eficienței sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale;
- c)** utilizarea tehnologiilor care să asigure o fiabilitate sporită a aprovizionării cu gaze naturale, un acces continuu, sigur și rentabil la gaze naturale, precum și capacități tehnice pentru a oferi clienților servicii noi care să optimizeze consumul de gaze naturale.

Art. 3. -

Pentru implementarea programului național se desemnează Autoritatea de management pentru POIM care va exercita toate funcțiile și atribuțiile prevăzute de legislația europeană aplicabilă, precum și de legislația națională.

Art. 4. -

(1) Pentru perioada de programare 2014-2020, valoarea apelului de proiecte aferent programului național este egală cu valoarea în lei a unei alocări de 968.000 mii lei, la cursul de schimb din data aprobării prin ordin de către ministrul fondurilor europene a ghidului solicitantului pentru dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

(2) Valoarea contractelor de finanțare care se pot încheia în cadrul programului național pentru perioada de programare 2014-2020 este în limita valorii apelului de proiecte prevăzut la alin. (1), la care se aplică mecanismul de supracontractare prevăzut de art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Valoarea programului național pentru perioada de programare 2021-2027 este de 3.872.000 mii lei echivalent în lei la cursul de schimb euro la data aprobării prin ordin de către ministrul fondurilor europene a ghidului solicitantului pentru racordarea populației și a clienților noncasnici la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale, cu condiția aprobării prin decizia Comisiei Europene a programului operațional în cadrul căruia va avea loc finanțarea.

(4) Valoarea contractelor de finanțare care se pot încheia în cadrul programului național pentru perioada de programare 2021-2027 este în limita valorii apelului național prevăzut la alin. (1).

(5) Sursele de finanțare ale programului național sunt constituite din fondurile externe nerambursabile în cadrul axei prioritare 8 "Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale" din cadrul POIM, din cofinanțarea aferentă bugetului de stat potrivit legislației europene aplicabile, precum și din bugetul de stat pentru diferența dintre valoarea întregului program național și valoarea apelului supracontractat finanțat din POIM.

(6) Sursele de finanțare pentru cheltuielile aferente contractelor/deciziilor/ordinelor de finanțare pentru proiectele care nu pot fi incluse la finanțare prin mecanisme specifice prevăzute de legislația europeană aplicabilă pentru perioada 2021-2027 rămân cheltuieli definitive ale bugetului de stat.

(7) Creditele de angajament și creditele bugetare se cuprind în bugetul ordonatorului principal de credite cu rol de autoritate de management, în condițiile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. -

(1) În cadrul programului național se finanțează proiectele care vizează:

a) înființarea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordarea consumatorilor casnici și a clienților noncasnici de tipul instituțiilor publice, a operatorilor economici, precum și a altor categorii de beneficiari noncasnici;

b) extinderea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordarea consumatorilor casnici și a clienților noncasnici de tipul instituțiilor publice, a operatorilor economici, precum și a altor categorii de beneficiari noncasnici, cu condiția ca sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale să fie proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, denumite în continuare UAT, și extinderea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale să nu constituie obligația de a investi pentru operatorii rețelei de distribuție a gazelor naturale existente. Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale poate să conțină în cadrul aceluiași proiect și activități de transformare a rețelei existente de distribuție a gazelor naturale în sistem inteligent de distribuție a gazelor naturale, cu condiția ca sistemul existent să fie proprietatea publică a UAT și, după caz, operatorul licențiat al sistemului de distribuție existent să nu aibă prevăzută obligația de a realiza investiții similare în sistemul existent de distribuție a gazelor naturale;

c) transformarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale existente în sisteme inteligente de distribuție a gazelor naturale pentru racordarea consumatorilor casnici și a clienților noncasnici de tipul instituțiilor publice, a operatorilor economici, precum și a altor categorii de beneficiari noncasnici, cu condiția ca sistemul existent de distribuție a gazelor naturale să fie proprietatea publică a UAT și transformarea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale să nu constituie obligația de a investi pentru operatorii rețelei de distribuție a gazelor naturale existente. Transformarea rețelei de distribuție a gazelor naturale existente în sistem inteligent de distribuție poate să conțină în cadrul aceluiași proiect și activități eligibile de extindere a sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale, cu condiția ca sistemul existent să fie proprietatea publică a UAT și, după caz, operatorul de distribuție existent să nu aibă prevăzută obligația de a realiza investiții similare în sistemul existent de distribuție a gazelor naturale.

(2) În cadrul programului național sunt eligibile următoarele categorii de beneficiari:

a) UAT-urile;

b) parteneriate constituite din UAT-uri, cu condiția ca până la începerea etapei de operare a infrastructurii construite să se constituie în asociații de dezvoltare intercomunitară. UAT-urile în parteneriat depun o singură cerere de finanțare și un proiect sau proiecte separate ale UAT-urilor pentru care soluția tehnică, precum și celelalte elemente ale proiectului sunt elaborate în mod unitar și pentru care se realizează un sistem comun de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale;

c) asociațiile de dezvoltare intercomunitară, cu condiția ca să fie depusă o singură cerere de finanțare și un proiect sau proiecte separate ale UAT-urilor, pentru care soluția tehnică, precum și celelalte elemente ale proiectului sunt elaborate în mod unitar și pentru care se realizează un sistem comun de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale.

(3) UAT-urile, UAT-urile în parteneriat, precum și asociațiile de dezvoltare intercomunitară pot depune o singură cerere de finanțare a cărei valoare eligibilă nu poate depăși valoarea eligibilă a proiectului astfel cum aceasta este stabilită prin Ghidul solicitantului.

(4) Autoritatea de management pentru POIM stabilește condițiile specifice pe care trebuie să le îndeplinească beneficiarii în conformitate cu prevederile legislației europene aplicabile.

Art. 6. -

(1) Pentru a fi eligibile în cadrul programului național proiectele trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să fie în concordanță cu legislația europeană și națională aplicabilă;

b) să respecte regulile de eligibilitate stabilite prin legislația europeană aplicabilă și legislația națională, precum și regulile de eligibilitate specifice ale programului operațional din care urmează a fi asigurată finanțarea;

c) să asigure contribuția la atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional;

d) să fie în concordanță cu indicatorii obiectivelor specifice ale programului operațional în care urmează să fie incluse la finanțare;

e) să fie încadrate în prioritățile de investiții ale programului operațional din care urmează a fi asigurată finanțarea;

f) să conțină acordurile și avizele necesare, conform legislației în domeniul mediului, după caz;

g) să fie în concordanță cu legislația în domeniul ajutorului de stat.

(2) Cerințele specifice care vizează asigurarea unui nivel adecvat de eficiență economică a proiectelor, respectiv încadrarea în costul de referință și numărul minim de gospodării racordate, se stabilesc și se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Fondurilor Europene.

(3) În cadrul unui proiect, următoarele categorii de cheltuieli sunt eligibile dacă prin legislația europeană aplicabilă nu se prevede altfel:

a) cheltuieli pentru racordarea la sistemul de transport al gazelor naturale, inclusiv stațiile de reglare-măsurare (SRM) a gazelor naturale;

b) cheltuieli pentru viabilizarea terenului și sistematizarea;

c) cheltuieli de conformare la cerințele de mediu, inclusiv cheltuielile cu aducerea la starea inițială a terenurilor/amenajărilor aflate în proprietatea publică pe suprafața cărora au fost executate lucrări de înființare/extindere/transformare a sistemelor inteligente de distribuție a gazelor naturale;

d) cheltuieli de cercetare arheologică;

e) cheltuieli pentru echipamente, utilaje și dotări independente necesare realizării sistemelor inteligente de distribuție inteligentă a gazelor naturale;

f) cheltuieli pentru investiția de bază pentru realizarea sistemului de distribuție a gazelor naturale, inclusiv stații de reglare-măsurare/posturi de reglare-măsurare a gazelor naturale (SRM/PRM), de relocare utilități și/sau de refacere a drumurilor și căilor de acces de pe traseul sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale;

g) cheltuieli pentru achiziția componentelor sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale, precum: contoare inteligente, rețea de internet, dotări independente, echipamente IT, centru de comandă, inclusiv în cazul realizării de construcții speciale și altele asemenea;

h) cheltuieli pentru realizarea construcțiilor speciale necesare realizării sistemelor inteligente de distribuție a gazelor naturale;

i) cheltuieli pentru îmbunătățirea sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale pentru distribuția gazelor naturale în amestec cu hidrogen pentru a asigura conformitatea cerințelor de mediu;

j) cheltuieli pentru racordarea clienților casnici dacă racordurile sunt amplasate pe teren proprietate publică a UAT.

(4) Imobilele teren și/sau clădire pe care urmează să fie amplasate sistemele inteligente de distribuție a gazelor naturale sunt puse la dispoziția beneficiarului proiectului. În acest sens, beneficiarul finanțării trebuie să aibă dreptul de proprietate/concesiune/superficie/dreptul de administrare asupra imobilului unde se realizează investiția, pe o perioadă de 5 ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului.

(5) Contractul de concesiune trebuie să se afle în perioada de valabilitate la momentul încheierii contractului de finanțare.

(6) În situația în care dreptul de proprietate nu este obligatoriu, se prezintă acordul proprietarilor asupra terenurilor private unde accesul se face conform prevederilor Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare.

(7) Cheltuielile privind racordarea, precum și cele aferente realizării instalației de utilizare a gazelor naturale pentru consumatorii casnici, clienții noncasnici de natura operatorilor economici și ONG-urilor, precum și alți clienți noncasnici de natură similară sunt în sarcina exclusivă a acestora.

(8) Cheltuielile privind racordarea, cele aferente realizării instalației de utilizare a gazelor naturale, precum și cheltuielile de refacere a clădirilor afectate de realizarea instalației de utilizare, inclusiv utilitățile aferente acestora și altele asemenea pentru clienți noncasnici din sectorul public sunt cheltuieli eligibile, cu condiția ca acestea să fie aferente clădirilor proprietate publică.

(9) Autoritatea de management pentru POIM poate stabili suplimentar și alte condiții de eligibilitate a proiectului și de selecție a proiectelor pentru a asigura îndeplinirea oricăror altor cerințe stabilite prin legislația europeană aplicabilă.

(10) Perioada de asigurare a durabilității unui proiect este de 5 ani de la încheierea duratei de implementare a proiectelor potrivit legislației europene aplicabile.

Art. 7. -

(1) Programul național pentru perioada de programare 2014-2020 este aplicabil până la data de 31 decembrie 2023.

(2) Programul național pentru perioada de programare 2021-2027 este aplicabil până la data de 31 decembrie 2029.

Art. 8. -

(1) Sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale nou-înființat, transformarea/extinderea sistemelor de distribuție existente în sisteme inteligente de distribuție a gazelor naturale, realizate prin finanțarea din fondurile externe nerambursabile în cadrul axei prioritare 8 - Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale din cadrul POIM, precum și cofinanțarea aferentă bugetului de stat potrivit legislației europene aplicabile sunt proprietatea publică a UAT-urilor.

(2) În vederea înființării sistemului de distribuție a gazelor naturale, beneficiarul proiectului are obligația obținerii în prealabil a autorizației de înființare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de maximum 2 ani de la data întocmirii procesului-verbal de recepție la terminarea lucrării a obiectivului de investiție, beneficiarul finanțării, prin operatorul serviciului de utilitate publică a gazelor naturale, are obligația de a asigura operarea sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale, inclusiv racordarea consumatorilor la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale.

(4) Operarea sistemului inteligent de distribuție a gazelor naturale se realizează în condițiile obținerii licenței de operare a sistemului de distribuție a gazelor naturale, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (2) din Legea nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, în termen de maximum 2 ani de la data întocmirii procesului-verbal prevăzut la alin. (3), prin una dintre următoarele modalități:

a) înființarea serviciului public propriu de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale de către UAT sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară, cu condiția obținerii licenței de operare prevăzute la art. 118 alin. (2) din Legea nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

b) delegarea serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale, în condițiile art. 29 din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) extinderea contractului de concesiune existent în cadrul UAT, în condițiile art. 104 alin. (6) din Legea nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare. În cazul în care concesionarul utilizează bunuri proprietate a terților, la solicitarea acestora le va prelua în proprietate cu o justă despăgubire.

Art. 9. -

Autoritățile publice locale pot acorda sprijin financiar sub formă de subvenții consumatorilor casnici care se află în situație de precaritate materială și/sau financiară, pe bază de anchetă socială, pentru următoarele categorii de costuri:

a) suportarea în cotă-parte a costului investiției, în procent de maximum 60%, necesar pentru realizarea instalației de racordare a consumatorului la sistemul inteligent de distribuție a gazelor naturale și a instalației de utilizare a gazelor naturale;

b) suportarea tarifului de distribuție a gazelor naturale, în procent de maximum 60%, în vederea asigurării consumului de gaze naturale necesar pentru încălzirea locuinței și asigurarea apei calde menajere pe perioada sezonului rece.

Art. 10. -

În vederea asigurării sustenabilității proiectelor incluse la finanțare pe perioada de durabilitate a acestora și a funcționalității serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale, beneficiarii asigură alocări din bugetele locale și prezintă declarația de angajament financiar pentru asigurarea funcționalității serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN
Contrasemnează:
Ministrul fondurilor europene,
Ioan Marcel Boloș
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase
p. Ministrul lucrărilor publice,
dezvoltării și administrației,
Vetuța Stănescu,
secretar de stat
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cîțu
Ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri,
Virgil-Daniel Popescu
p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Mircea Fechet,
secretar de stat
Ministrul muncii și protecției sociale,
Victoria Violeta Alexandru

Text publicat în Monitorul Oficial nr. 700 din 4 august 2020